

Instruks

Etiske retningslinjer for leverandører

Dokument ID: [SDOK-790-4](#), revisjon: [5.0](#)

Konfidensialitet: K0 Statnett åpen informasjon, som kan deles med alle..

Denne kopien ble lastet ned 11.05.2026 av [Caroline Bergrem-Maldan](#).

Originaldokumentet kan ha blitt publisert i ny revisjon eller trukket tilbake etter at denne kopien ble lastet ned.

Gjeldende revisjon av dette dokumentet kan lastes ned her:

<https://samhandling.statnett.no/styrendedok/Dok.aspx?id=SDOK-790-4>

Arbeidsgruppe: [Økonomi og finans - Juridisk](#)

Ansvarlig: [Cathrine Brekke](#)

Dokumenteier: [Cathrine Lund Larsen](#)

Verifisert: 08.05.2026 av [Cathrine Brekke](#)

Godkjent: 08.05.2026 av [Cathrine Lund Larsen](#)

Planlagt revidert innen: 08.05.2029

Nøkkelord: Juridisk, Anskaffelser

STATNETTS ETISKE RETNINGSLINJER FOR LEVERANDØRER

I. Introduksjon

Statnetts etiske retningslinjer for leverandører ("Etiske retningslinjer") uttrykker våre forventninger og fastsetter våre krav til Statnetts leverandører og andre forretningspartnere. Kravene er basert på Statnetts egne etiske retningslinjer og internasjonalt anerkjente prinsipper.

Etiske retningslinjer er oversatt til engelsk. Den norske versjonen har forrang ved eventuell motstrid.

II. Krav til leverandøren

1 Forholdet til nasjonalt regelverk og internasjonalt anerkjente prinsipper

Kravene i Etiske retningslinjer angir minimumsstandarder. I tillegg til å etterleve kravene i disse retningslinjene, skal leverandøren overholde internasjonalt anerkjente prinsipper angitt i pkt. IV Referanser, samt relevant nasjonal lovgivning i leverandørens hjemland og der han ellers utøver sin virksomhet. Dette omfatter norsk lovgivning når leverandøren opererer i Norge.

2 Oppfølging av Etiske retningslinjer i leverandørkjeden

Leverandøren er forpliktet til å etterleve Etiske retningslinjer i sin virksomhet.

Dersom leverandøren benytter underleverandører i forbindelse med gjennomføringen av kontrakten med Statnett, plikter leverandøren å videreføre Etiske retningslinjer i hele kontraktskjeden. Leverandøren skal videre gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at underleverandører etterlever kravene.

Leverandøren skal etablere og anvende en prosess for risikobaserte aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden. Prosessen skal være basert på forholdsmessighet, og bør være i samsvar med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) (referanse IV) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv (referanse V) med tilhørende veiledning (referanse VI).

Statnett kan kreve dokumentasjon på leverandørkjeden, herunder oversikt over underleverandører som benyttes for å oppfylle kontrakten med Statnett. Leverandøren skal også kunne dokumentere eierstrukturer og reelle rettighetshavere i leverandørens og underleverandørens virksomhet.

Statnett kan videre kreve dokumentasjon på leverandørens tiltak for å sikre etterlevelsen av Etiske retningslinjer i leverandørkjeden.

Statnett har rett til å gjennomføre anmeldte eller uanmeldte kontroller der det foregår produksjon eller arbeid hos leverandør og/eller underleverandør. Leverandør og/eller underleverandør plikter å stille med nødvendige ressurser ved gjennomføringen av kontroll og yte rimelig assistanse.

3 Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

3.1 Innledning

Leverandøren skal respektere grunnleggende menneskerettigheter. Med grunnleggende menneskerettigheter menes de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som følger av FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 (referanse I) og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet (referanse II).

Leverandøren skal tilby alle ansatte anstendige arbeidsforhold, herunder sørge for at grunnleggende krav til helse- miljø og sikkerhet på arbeidsplassen ivaretas.

3.2 Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger

Leverandøren skal respektere og etterleve retten til organisasjonsfrihet, og legge til rette for kollektive forhandlinger. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerrepresentanter og medlemmer av fagforeninger har mulighet til å utføre sine funksjoner på arbeidsplassen og sikre at disse ikke diskrimineres.

I de tilfeller hvor organisasjonsfrihet og kollektive lønnsforhandlinger er begrenset av nasjonal lovgivning, skal leverandøren tillate at arbeidstakerne fritt kan velge sine egne representanter innenfor lovgivningen.

3.3 Ansettelsesforhold

Leverandøren skal påse at lovpålagte arbeidstidsbestemmelser overholdes og at alle arbeidstakere mottar skriftlige ansettelseskontrakter som beskriver ansettelsesforholdet på et språk som arbeidstaker forstår.

Leverandøren skal påse at det gis lønn som i det minste er i samsvar enhver relevant nasjonal lovmessig standard for minimumslønn, og oppfordres til å betale en lønn som sikrer at arbeiderne får dekket sine grunnleggende behov for en anstendig levestandard (levelønn). Lønnen skal være skriftlig avtalefestet og overføres gjennom bank til arbeidstaker til avtalt tid.

Leverandøren skal respektere arbeidstakers behov for restitusjon og sikre at alle arbeidstakere har rett til tilfredsstillende betalt ferie.

Leverandøren oppfordres til å benytte fast ansatte i hele stillinger for å dekke opp sitt arbeidskraftsbehov.

3.4 Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet

Leverandøren skal sikre at alle arbeidstakere har et sunt og sikkert arbeidsmiljø. Leverandøren skal kontrollere yrkesrisiko og etablere tiltak for å forhindre ulykker og yrkesmessige sykdommer, samt tegne alle lovpålagte forsikringer.

Leverandøren skal tilby regelmessig opplæring for å sikre at arbeidstaker har tilfredsstillende kompetanse knyttet til helse- og sikkerhetsspørsmål. Ved behov skal arbeidstaker bli utstyrt med hensiktsmessig personlig sikkerhetsutstyr og læres opp i bruken av dette.

Når det tilbys losji, skal leverandøren sikre tilfredsstillende boforhold som møter grunnleggende behov hos arbeidstaker og, om aktuelt, dennes familie.

3.5 Tvangsarbeid

Leverandøren skal ikke bruke noen form for tvang eller trusler i forbindelse med ansettelse eller i arbeidsforhold. Leverandøren skal videre sikre at arbeidsforholdet med arbeidstaker er basert på frivillighet, herunder at alle arbeidstakere står fritt til å avslutte arbeidsforholdet etter å ha informert arbeidsgiver om dette. Arbeidstaker skal ikke behøve å deponere penger, identitetspapirer eller lignende i den hensikt å bli ansatt eller opprettholde et ansettelsesforhold.

3.6 Barnearbeid

Leverandøren skal ikke ansette eller benytte barn under 15 år som arbeidskraft. Unntak kan bare gjøres for lettere arbeid eller opplæring hvis det er akseptabelt i henhold til ILO-konvensjon nr. 138 om minstealder for adgang til sysselsetting (referanse II).

Arbeidere under 18 år skal ikke utføre farlig arbeid. Farlig arbeid inkluderer, men er ikke begrenset til, arbeid som kan være til skade for deres helse, sikkerhet, utvikling eller skolegang.

Hvis det oppdages arbeid i strid med første og/eller annet avsnitt i denne bestemmelsen, skal leverandøren umiddelbart iverksette tiltak for å rette opp i dette. Leverandøren plikter blant annet å fjerne barnet umiddelbart fra arbeidet og sørge for barnets sikkerhet. Leverandøren plikter også å iverksette et utbedringsprogram, hvor barnets beste skal være det primære hensynet, og gjøre tiltak for å forebygge gjentakelser.

3.7 Diskriminering og trakassering

Leverandøren skal fremme likestilling i ansettelsesforhold og skal ha nulltoleranse for trakassering, fysisk eller psykisk misbruk og direkte eller indirekte diskriminering basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, sivilstatus, seksuell legning, kaste, fagforeningsarbeid eller medlemskap, eller politisk tilhørighet. Leverandøren skal videre forhindre oppsigelse på usaklig grunnlag.

Leverandøren skal forby, samt nekte å tolerere, all form for seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende atferd.

3.8 Lokalsamfunn, urfolk, og andre minoriteter

Integriteten til lokalsamfunn, urfolk eller andre minoritetsgrupper skal alltid respekteres. Folkerettens regler om urfolk og minoriteter skal alltid hensyntas (referanse III).

Leverandører som skal jobbe med kontrakter og prosjekter i områder med reindrift, må ha gjennomgått Statnetts opplæringskurs - *Reindrift i Statnetts bygge-, drift- og vedlikeholdsprosjekter*.

I utbyggings- og vedlikeholdsprosjekter i regi av Statnett, skal dialogen med urfolk utføres av Statnett.

3.9 Konfliktmineraler

Leverandøren skal ha skriftlige retningslinjer for å unngå bevisst anskaffelse av konfliktmineraler eller mineraler som ikke er utvunnet på en bærekraftig måte som tar hensyn til miljømessige og sosiale påvirkninger, der dette er en relevant risiko.

3.10 Rutiner for varsling av kritikkverdige forhold

Leverandøren plikter å ha rutine for varsling av kritikkverdige forhold i tilknytning til gjennomføring av kontrakten med Statnett. Rutinen skal være tilgjengelig og kjent. Varslingsrutinen skal kunne benyttes av alt personell som utfører arbeid i forbindelse med kontrakten, herunder ansatte, innleide og eventuelle underleverandører.

Leverandøren skal også orientere alle arbeidstakere, inkludert innleide og eventuelle underleverandører om muligheten til å varsle direkte og anonymt til Statnetts Etikk- og varslingsutvalg. Leverandøren skal videreformidle og tilgjengeliggjøre kontakinformasjonen til Etikk- og varslingsutvalget, slik det er beskrevet på statnett.no

Alle som varsler om kritikkverdige forhold skal vernes mot gjengjeldelse.

4 Klima, natur og miljø

4.1 Kontinuerlig forbedringsarbeid

Leverandøren skal overholde relevante lokale og nasjonale miljøreguleringer, og tilstrebe å operere i tråd med internasjonale mål og retningslinjer for ivaretagelse av klima og miljø (referanse v). Leverandøren skal ha og etterleve retningslinjer for ivaretagelse av klima, natur og miljø. Leverandøren skal praktisere kontinuerlig forbedringsarbeid for å redusere bidrag til drivere av klima- og naturkrisen, og bidra til utvikling og bruk av miljøvennlige løsninger.

4.2 Reduksjon av klima- og miljøpåvirkning

Leverandøren skal redusere negativ påvirkning på klima og miljø i hele verdikjeden. Klimagassutslipp skal kuttes systematisk.

Leverandøren skal operere i tråd med tiltakshierarkiet der natur berøres. Det vil si at det skal gjennomføres tiltak for å unngå og/eller minimere forurensning, bruk av skadelige stoffer, arealbruksendringer og påvirkning på habitater og økosystemer, samt å restaurere og kompensere for uunngåelige skader og inngrep.

5 Ulovlige forretningsmetoder

5.1 Korrupsjon, bestikkelser, utpressing og andre ulovlige forretningsmetoder

Leverandøren skal avstå fra alle former ulovlig eller utilbørlig forretningsvirksomhet.

Leverandøren skal ikke tilby, etterspørre, motta eller gi noen form for utilbørlig fordel overfor Statnett, Statnetts ansatte eller representanter, offentlige tjenestemenn, internasjonale organisasjoner, underleverandører eller andre tredjeparter i den hensikt å skaffe personlige eller forretningsmessige fordeler. Dette gjelder uansett om denne fordelene blir tilbudt direkte eller indirekte gjennom en mellommann.

5.2 Gaver, bevertning og høflighetsgester

Leverandøren skal ikke, direkte eller indirekte, tilby eller gi gaver, herunder pengegaver, representasjon eller utgiftsdekning til Statnetts ansatte, representanter for Statnett, eller noen nært relatert til disse, med mindre gaven er av beskjedent verdi og sammenhengen er passende.

Høflighetsgester som sosiale begivenheter, bevertning eller underholdning kan tilbys hvis det er et forretningsmessig aspekt involvert og kostnaden holdes på et beskjedent nivå. Utgifter til reise og opphold for Statnetts representanter skal betales av Statnett.

Gaver, bevertning eller andre høflighetsgester skal aldri tilbys eller gis i forbindelse med anskaffelsesprosesser og kontraktsforhandlinger.

5.3 Hvitvasking

Leverandøren skal ta avstand fra alle former for hvitvasking og etablere tiltak for å unngå at virksomheten benyttes til hvitvasking.

5.4 Rettferdig konkurranse

Leverandøren skal ikke forårsake eller være en del av noen form for avtale, aktivitet eller ordning som har til formål eller virkning å hindre, innskrenke eller vri konkurransen. Dette omfatter for eksempel ulovlig samarbeid om prising, ulovlig markedssamarbeid eller annen atferd som medfører brudd på konkurranselovgivningen.

5.5 Interessekonflikt

Leverandøren skal gjøre Statnett oppmerksom på forhold som kan skape problemer for leverandørens uavhengighet, eller som kan skape interessekonflikt ved gjennomføringen av oppdraget.

5.6 Sanksjoner

Leverandøren skal overholde de sanksjoner som til enhver tid gjelder i henhold til norsk sanksjonsregelverk, inkludert FN- og EU-sanksjoner implementert i norsk rett. Det samme gjelder amerikanske sanksjoner administrert av Office of Foreign Assets Control (OFAC). Leverandøren skal sikre at deres virksomhet, herunder virksomheter i leverandørkjeden, ikke involverer listeførte sanksjonerte objekter, produkter, valuta, personer eller andre gjenstander for sanksjoner.

6 Varsling ved brudd på etiske retningslinjer

Begge parter plikter å varsle den annen part om brudd eller mistanke om brudd på Etiske retningslinjer. Varslingsplikten gjelder både forhold i leverandørens egen organisasjon og forhold hos underleverandører i hele kontraktskjeden.

Leverandøren skal gi Statnett all den informasjon og dokumentasjon Statnett anser nødvendig for å kunne vurdere hvorvidt det foreligger et brudd på Etiske retningslinjer, samt kontrollere at leverandøren retter forholdet.

Dersom informasjonen er av særlig sensitiv karakter, skal partene ha dialog for å finne en tilfredsstillende håndtering.

III. Konsekvenser ved brudd på Etiske retningslinjer

1 Konsekvenser ved kontraktsbrudd

Brudd på bestemmelsene i Etiske retningslinjer utgjør et kontraktsbrudd, som gir Statnett rett til følgende:

- a. Kreve at leverandøren for egen regning retter bruddet, og/eller at leverandør pålegger underleverandør å foreta slik retting, innen en frist fastsatt av Statnett. Fristen skal være rimelig sett i forhold til bruddets art og nødvendig tid for gjennomføring av retting. Leverandøren plikter å dokumentere skriftlig at retting er utført. Retting av bruddet anses å ha funnet sted når rettingen er underbygget med nødvendig dokumentasjon.
- b. Ved kvalifiserte brudd: pålegge stans med umiddelbar virkning for relevante deler av arbeidene under kontrakten inntil bruddet er rettet. Leverandørens kostnader som slik stans medfører samt Statnetts direkte økonomiske tap, dekkes av leverandøren. Medfører stans som følge av brudd på Etiske retningslinjer forsinkelse, gjelder kontraktens alminnelige bestemmelser om leverandørens forsinkelse.
- c. Holde tilbake en forholdsmessig andel av betaling inntil bruddet er rettet.
- d. Kreve at leverandøren skifter ut underleverandør på egen regning og risiko, dersom brudd på Etiske retningslinjer har oppstått hos en underleverandør og dette utgjør et vesentlig kontraktsbrudd.
- e. Ved vesentlig brudd: Heve kontrakten med umiddelbar virkning, og kreve erstatning i henhold til kontraktens bestemmelser.

2 Avvisning fra konkurranser

Brudd på Etiske retningslinjer kan medføre avvisning fra Statnetts konkurranser.

Statnett gjør videre oppmerksom på at leverandører oppført på Statens Pensjonsfond utland (Oljefondet) sin liste for utelukkelse av selskaper (referanse VII), Verdensbankens Debarmentlist (referanse VIII) eller US Sanctions List (referanse IX) kan bli avvist fra deltakelse i Statnetts anskaffelsesprosesser.

Referanser

- I. FNs menneskerettigheter; FNs verdenserklæring om menneskerettigheter (1948), Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (1966) og tilleggsprotokoller, og konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (1966).
- II. ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet: Konvensjon om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten, 1948 (Nr.87); Konvensjon om gjennomføring av prinsippene for organisasjonsretten og retten til å føre kollektive forhandlinger, 1949 (No. 98); Konvensjon om tvangsarbeid, 1930 (No. 29); Konvensjon om avskaffelse av tvangsarbeid, 1957 (No. 105); Konvensjon om minstealder for adgang til sysselsetting, 1973 (No. 138); Konvensjon om forbud mot og umiddelbare tiltak for å avskaffe de verste former for barnarbeid, 1999 (No. 182); Konvensjon om lik lønn for mannlige og kvinnelige arbeidere for arbeid av lik verdi, 1951 (No. 100); Konvensjon om diskriminering i sysselsetting og yrke, 1958 (No. 111); Konvensjon om sikkerhet og helse i arbeidsmiljøet, 1981 (no 155); Konvensjon om rammeverk til fremme av sikkerhet og helse i arbeidslivet, 2006 (No. 187).
- III. ILO konvensjonen om urfolks rettigheter, 1989 (nr 169)
- IV. FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter ([guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf](#))
- V. OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv
- VI. OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv
[Norsk versjon](#); [Engelsk versjon \(original\)](#)
- VII. Oljefondets liste for utelukkelse av selskap <https://www.nbim.no/no/oljefondet/ansvarlig-forvaltning/utelukkelse-av-selskaper/>
- VIII. Verdensbankens liste for utelukkelse av selskap <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/procurement/debarred-firms>
<https://www.ohchr.org/en/business/bhr-database>
- IX. Office of Foreign Assets Control Sanctions List <https://sanctionssearch.ofac.treas.gov/>

Instruks

Etiske retningslinjer for leverandører

Revisjonslogg SDOK-790-4:

Revisjon	Godkjent	Godkjent av	Beskrivelse
5.0 Vis endringer	08.05.2026	Cathrine Lund Larsen	oppdatert versjon 2026
4.0 Vis endringer	25.03.2026	Cathrine Lund Larsen	Oppdatert versjon fra mars 2026
3.0 Vis endringer	17.11.2025	Cathrine Lund Larsen	Dette er kun en endring i dokumenttype fra "konstituerende"
2.0 Vis endringer	28.05.2024	Cathrine Lund Larsen	Republisering av dokument. Nytt dokument er under utarbeidelse
1.0 Vis endringer	23.03.2021	Erik Bruun	Migrert fra IFS#1409026.